

Bill Wattersonin Calvin & Hobbes -

sarjakuvaa kuvattaessa otetaan

usein ensimmäisenä esille vilkkaan

Calvinin vallaton mielikuvitus, jo-

ka loihtii lelutiikeri Hobbesista

elävän, kun sarjakuvan muut hen-

kilöt eivät ole näkemässä, ja luot-

saa Calvinin itsensä hurjiin ava-

russeikkailuihin. Tarkastelun nä-

kökulmaa voidaan kuitenkin

muuttaa: entäpä jos Hobbes onkin

oikeasti elävä jossakin toisessa,

esimerkiksi Calvinin vanhempien

tuntemalle maailmalle rinnakkai-

nessa, fantasian maailmassa? Entä-

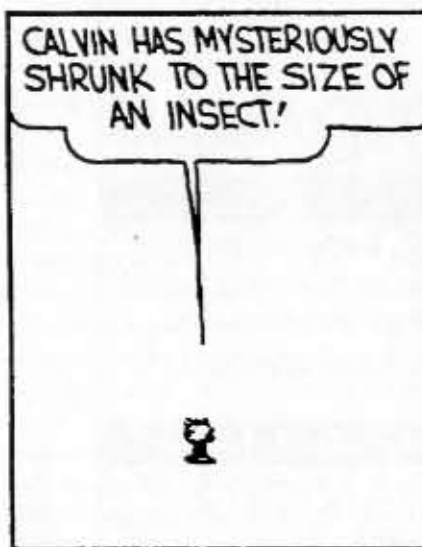
pä jos Calvin on löytänyt oven, josta voi siirtyä toisiin

maailmihin? Calvinille itselleen siirtymä on todellinen, ja

sarjakuvan lukijakin voi nähdä siirtymän tapahtuvan sil-

miensä edessä.

Selittämätön siirtyminen fantasian maailmaan on tapahtunut koonmuutoksen kautta.

HOBBS SEN TEKI!

Fantasia-ainekset Calvin & Hobbes -sarjakuvassa

Erärdäiseksi lähtökohdaksi näkökulman muutokselle Calvin & Hobbesin (Paavo ja Elvis, Lassi ja Leevi) suhteen voi ottaa Tzvetan Todorovin tavan määritellä fantastinen fantastisesta itsestään eikä realismista lähtien. Todorovin mukaan keskeistä fantasiassa on sen lukijassa herättämä epäily, joka syntyy lukijan havaitessa, ettei jotakin hänen tuntemassaan maailmassa tapahtuvaa yliluonnollista asiaa voi-kaan selittää tunnetun maailman lainmukaisuusien nojalla. Fantasia toimii sillä epävarmuuden hetkellä, jona lukija epäilee, onko kysymys harha-aistimuksesta vai hänelle tuntemattomista todellisuutta hallitsevista laeista. Fantastisiin elementteihin törmätessään lukijan on siis jatkuvasti pidettävä yllä epäilystä yliluonnollisen laadusta.

Eikö siten voisi olla mahdollista, että tietyissä tilanteissa, tietyllä hetkellä Calvin saattaa todella siirtyä toiseen maailmaan, jossa hän on avaruuden halki kiihtävä Spaceman Spiff? Calvin itse ei epäile hetkeäkään uskoessaan yliluonnollisten tapahtumien olemassaoloon: hän hyväksyy tilanteen ja liikkuu sulavasti maailmasta toiseen.

Wattersonin oivallinen kerronta niin kuvan kuin tekstin puolella on omiaan edesauttamaan Calvin & Hobbes -tarinoiden uskottavuutta. Kerronnassa säilyy aina tietty johdonmukaisuus yliluonnollisia tapahtumia ja tilanteita kuvattaessa.

Toisen asteen maailmassa sekä Calvin että Hobbes saavuttavat kyvyn lentää matolla.

Calvinin kaksi maailmaa

Kuusivuotias Calvin elää tavallisen amerikkalaisen pikkupojan elämää: hän käy koulua, inhoo tyttöjä ja joutuu syömään äidin laittamaa terveellistä ruokaa pizzan sijasta. Seitsemässä

Esimerkiksi Hobbesin tiikerinluonne säilyy albumista toiseen tiikerimäisen hurjana mutta mukavuutta ja tonnikalavoileipiä rakastavana. Hobbes on sarjakuvassa kokonainen henkilöahamo eikä vain yksi Calvinin minän symbolinen ulottuvuus. Henkilöhahmona Hobbes on tosin usein se, joka lausuu ääneen epärointinsa ennen Calvinin hulluimpia tempauksia.

Hobbesia voi verrata kirjallisuuden puolelta löytyvään vastaavaan elävitettyyn leluun, Nalle Puhin, joka myös seikkailee omin avuin. Huomionarvoista on, että fantasialle tyypillinen piirre, elottoman elollistaminen, menoc albumissa Calvin & Hobbes riin pitkälle, että lautasella oleva ruokakin elollistuu, kun kaurapuuro loikkaa syöjältään karkuun.

tarkastelemassamme albumissa, joihin Calvin & Hobbes -sarjakuvan strippejä ja sunnuntaisarjoja on koottu, löytyy kaikista puhtaasti realistisella tasolla pysytteleviä strippejä.

Tällaisia realistisia strippejä ovat muiden muassa ne, joissa Calvinin tekee "isägalluppeja", sillä ne eivät sisällä fantastisia elementtejä. Myös ison ja tompelimaisten Moen kiusanteko koulun pihalla pysyttelee realistisella todellisuuden tasolla. Lienee niin ikään mahdotonta, että kenenkään mielikuvitus kykenisi keksimään mitään niin pelottavaa kuin teinityttö Rosalynnin, joka ajoittain palkataan lapsenvahdiksi Calvinille.

Tätä lukijalle tuttua ja tavanomaista luonnolakeja noudattavaa maailmaa voidaan kutsua Maria Nikolajevan mukaan alkuperäiseksi eli ensimmäisen asteen maailmaksi.

Kun Calvin lähtee avarusseikkailuun Spaceman Spiffinä, hän siirtyy Nikolajevan käsitteistöissä toisen asteen maailmaan, joka noudattaa omia lakejaan. Toisen asteen maailmasta on kyse myös silloin, kun Calvin kylvää dinosauksena kauha esihistoriallisessa maailmassa.

Toisen asteen maailmoilla on oma maantieteensä, historiansa ja myyttiset hahmonsia, jotka lukija kuitenkin tunnistaa aikaisempien kokemustensa perusteella. Toisen asteen maailmoissa ensimmäisen asteen maailman osista koostuu kokonaan uusi ja erilainen johdonmukainen maailma. Vaikka Nikolajeva tuokin käsitteet ensimmäisen ja toisen asteen maailma esiin teoksessaan The Magic Code (1988) tarkastellessaan nimenomaan saturomaanin kerronnan maagisia elementtejä eli fantasieemeja, sopivat käsitteet myös mainiosti sarjakuvan maailmojen tarkasteluun.

Jokin kuolaa sängyn alla

Calvin & Hobbes -sarjakuvan toisen asteen maailmat ovat useimmiten joko avoimia tai implisiittisiä toisen asteen maailmoja. Avoin toisen asteen maailma on aina yhteydessä ensimmäisen asteen maailmaan, kuten esimerkiksi niissä avarusseikkailuissa, joissa Calvin yhtäkkiä huomaa olevansa koulussa ja opettajan vaativan hänen keskittymistään.

Implisiittinen toisen asteen maailma syntyy, kun ensimmäisen asteen maailmaan tunkeutuu yliluonnollisia piirteitä, ja itse toisen asteen maailmaa jää vaille varsinaista kuvaamista. Implisiittinen toisen asteen maailma voidaan löytää niistä sarjoista, joissa Hobbes on elävä. Calvinin sängyn alla kuolaavat hirviöt ovat Hobbesin tavoin implisiittisen toisen asteen maailman fantastisia elementtejä.

Sekä hirviöt että Hobbes ovat siis realistisen maailman yksittäisiä maagisia piirteitä, jotka eivät kuitenkaan ole kaikkien havaittavissa. Päinvastoin kuin vanhempansa Calvin pystyy siirty-

